

Cartea I

Competența instanțelor judecătorești

Titlul I. Competența după materie

Art. 1. Judecătorii judecă:

1. în primă instanță, toate procesele și cererile, în afară de cele date prin lege în competența altor instanțe;

1¹,^[1] în primă și ultimă instanță, procesele și cererile privind creanțe având ca obiect plata unei sume de bani de până la 2.000 lei inclusiv;

2. plângerile împotriva hotărârilor autorităților administrației publice cu activitate jurisdicțională și ale altor organe cu astfel de activitate, în cazurile prevăzute de lege;

3. în orice alte materii date prin lege în competența lor.

Note: A se vedea și:

– art. 236, art. 281, art. 317, art. 322, art. 373¹, art. 400 alin. (2) și art. 607, art. 611 din Codul de procedură civilă;

– art. 61 alin. (2) din Legea nr. 58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin (M. Of. nr. 100 din 1 mai 1934), potrivit căruia „*Competentă pentru a investi cambia cu formulă executorie este judecătoria*”, precum și art. 53 alin. (3) din Legea nr. 59/1934 asupra cecului (M. Of. nr. 100 din 1 mai 1934), potrivit căruia „*Competentă pentru a investi cecul cu formulă executorie este judecătoria*”;

– art. 53 alin. (2) din Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar (republicată în M. Of. nr. 1 din 5 ianuarie 1998) și art. 12 alin. (6) din Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997 (M. Of. nr. 8 din 12 ianuarie 2000), potrivit cărora plângerile formulate împotriva hotărârilor comisiilor județene de fond funciar se soluționează de judecătoria;

– art. 50 alin. (2¹)-(2²) din Legea nr. 7/1996 a cadastrului și a publicității imobiliare (republicată în M. Of. nr. 201 din 3 martie 2006), potrivit cărora plângerile împotriva încheierii de soluționare de către registratorul-șef a cererilor de reexaminare a încheierilor de admitere sau de respingere a cererii de înscriere sau de radiere a unui act sau fapt juridic în cartea funciară sunt de competența judecătoriei în a cărei rază de competență se află imobilul;

– art. 118 alin. (1) din O.U.G. nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice (republicată în M. Of. nr. 670 din 3 august 2006): „*Împotriva procesului-verbal de constatare a contravențiilor se poate depune plângere, în termen de 15 zile de la comunicare, la judecătoria în a cărei rază de competență a fost constatată fapta*”. În această situație, potrivit alineatului (3¹), judecătoria judecă în primă și ultimă instanță;

– art. 64 alin. (1) din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România (M. Of. nr. 428 din 18 mai 2006), potrivit căruia plângerea împotriva hotărârii de acordare

[1] Pct. 1¹ de la art. 1 a fost introdus prin art. I pct. 1 din Legea nr. 202/2010.

a protecției subsidiare sau de respingere a cererii de azil se soluționează de către judecătoria în a cărei rază teritorială se află structura specializată pe probleme de azil a Oficiului Român pentru Imigrări care a emis hotărârea;

– art. 100 din Legea nr. 36/1995 a notarilor publici și a activității notariale (M. Of. nr. 92 din 16 mai 1995), care prevede că „*partea nemulțumită poate introduce plângere împotriva încheierii de respingere a cererii de îndeplinire a unui act notarial, în termen de 10 zile de la data când a luat cunoștință, la judecătoria în circumscripția căreia își are sediul biroul notarial care a refuzat îndeplinirea actului*”;

– art. 10 din Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă (republicată în M. Of. nr. 743 din 2 noiembrie 2009), potrivit căruia „*în cazul în care ofițerul de stare civilă refuză să întocmească un act sau să înscrie o mențiune ce intră în atribuțiile sale, persoana nemulțumită poate sesiza judecătoria în raza căreia domiciliază*”; art. 21 alin. (2) din aceeași lege, care instituie competența judecătorei în cazul în care se solicită înregistrarea tardivă a nașterii; art. 60 alin. (2)-(3) din lege, care prevede competența judecătorei și pentru judecarea cererilor în anularea, completarea sau modificarea actelor de stare civilă și a mențiunilor înscrise pe acestea, respectiv competența în cazul cererilor formulate de cetățenii români cu domiciliul în străinătate și de străini este de competența Judecătorei Sectorului 1 al municipiului București;

– art. 23 alin. (3) din O.G. nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații (M. Of. nr. 39 din 31 ianuarie 2000), care statuează că cererile de anulare a hotărârilor adunării generale, contrare legii, actului constitutiv sau dispozițiilor cuprinse în statut „*se soluționează în camera de consiliu de către judecătoria în circumscripția căreia asociația își are sediul*”;

– art. 42 din O.U.G. nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe (M. Of. nr. 148 din 8 aprilie 1999), potrivit căruia „*Orice litigiu între chiriași și proprietar cu privire la nivelul și la plata chiriei se soluționează de către judecătoria în a cărei rază teritorială este situată locuința*”;

– art. 8 din Legea nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice (republicată în M. Of. nr. 77 din 31 ianuarie 2011), potrivit căruia judecătoria soluționează, prin hotărâre definitivă și irevocabilă, plângerea împotriva procesului-verbal de constatare a contravențiilor prin care s-a aplicat sancțiunea amenzi.

Recursuri în interesul legii. 1. Prin Decizia nr. II/1999 (M. Of. nr. 329 din 12 iulie 1999) dată în aplicarea dispozițiilor art. 2 alin. (2)^[1] din Legea nr. 122/1996 privind regimul juridic al caselor de ajutor reciproc ale salariaților, Curtea Supremă de Justiție, Secțiunile Unite, a stabilit că: „*Instanța competentă să soluționeze în fond cererile pentru autorizarea funcționării, ca persoane juridice, a caselor de ajutor reciproc ale salariaților, precum și de înregistrare a acestora în registrul persoanelor juridice este judecătoria în a cărei rază teritorială își au sediul*”.

2. Prin Decizia nr. III/2007 (M. Of. nr. 732 din 30 octombrie 2007), Înalta Curte de Casație și Justiție, Secțiunile Unite, a admis recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cu privire la aplicarea dispozițiilor art. 40 alin. (2) cu referire la art. 124 din Legea nr. 272/2004 referitor la competența materială de soluționare, în primă instanță,

[1] În prezent art. 4 alin. (2) – în urma republicării Legii nr. 122/1996 în M. Of. nr. 261 din 22 aprilie 2009.

a cererii de instituire a tutelei copilului minor și a stabilit: „*Competența de soluționare, în primă instanță, a cererilor privind măsura de protecție alternativă a tutelei copilului revine judecătoriei*”.

Art. 2.^[1] Tribunalul judecă:

1. în primă instanță:

a)^[2] *abrogată*;

b) procesele și cererile în materie civilă al căror obiect are o valoare de peste 500.000 lei (RON), cu excepția cererilor de împărțeață judiciară, a cererilor în materia succesorală, a cererilor neevaluabile în bani și a cererilor privind materia fondului funciar, inclusiv cele de drept comun, petitorii sau, după caz, posesorii, formulate de terții vătămați în drepturile lor prin aplicarea legilor în materia fondului funciar;

c) conflictele de muncă, cu excepția celor date prin lege în competența altor instanțe;

d) procesele și cererile în materie de contencios administrativ, în afară de cele date în competența curților de apel;

e) procesele și cererile în materie de creație intelectuală și de proprietate industrială;

f) procesele și cererile în materie de expropriere;

g) cererile pentru încuviințarea, nulitatea sau desfacerea adopției;

h) cererile pentru repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare săvârșite în procesele penale;

i) cererile pentru recunoașterea, precum și cele pentru încuviințarea executării silite a hotărârilor date în țări străine;

2. ca instanțe de apel, apelurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de judecătorii în primă instanță;

3. ca instanțe de recurs, recursurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de judecătorii, care, potrivit legii, nu sunt supuse apelului;

4. în orice alte materii date prin lege în competența lor.

Note: A se vedea și:

– art. 26 alin. (3) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989 (M. Of. nr. 798 din 2 septembrie 2005), potrivit căruia: „(3) *Decizia sau, după caz, dispoziția motivată de respingere a notificării sau a cererii de restituire în natură poate fi atacată de persoana care se pretinde îndreptățită la secția civilă a tribunalului în*

^[1] Art. 2 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 1 din O.U.G. nr. 138/2000, astfel cum acest punct a fost modificat ulterior prin art. I pct. 1 din Legea nr. 219/2005 [anterior Legii nr. 219/2005 o parte din dispozițiile art. 2 au mai suferit modificări prin O.U.G. nr. 58/2003, aprobată cu modificări prin Legea nr. 195/2004, precum și prin O.U.G. nr. 65/2004].

^[2] Lit. a) de la pct. 1 al art. 2 a fost abrogată prin art. 219 pct. 1 din **Legea nr. 71/2011**. Anterior acestei modificări, textul, până la 1 octombrie 2011, avea următorul conținut: „*procesele și cererile în materie comercială al căror obiect are o valoare de peste 100.000 lei (RON), precum și procesele și cererile în această materie al căror obiect este neevaluabil în bani.*”

a cărui circumscripție se află sediul unității deținătoare sau, după caz, al entității investite cu soluționarea notificării, în termen de 30 de zile de la comunicare”;

– art. 38-39 din Legea nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate (M. Of. nr. 682 din 29 iulie 2005), care prevăd că măsura restrângerii exercițiului dreptului la liberă circulație în străinătate al persoanelor – cetățeni români a căror prezență pe teritoriul unui stat, prin activitatea pe care o desfășoară sau ar urma să o desfășoare, ar aduce atingere gravă intereselor României sau, după caz, relațiilor bilaterale dintre România și acel stat este de competența tribunalului în a cărui rază teritorială se află domiciliul acestei persoane, iar când aceasta are domiciliul în străinătate, de către Tribunalul București;

– art. 5 din Legea nr. 637/2002 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat în domeniul insolvenței (M. Of. nr. 931 din 19 decembrie 2002), care statuează că „atribuțiile stabilite de prezenta lege, referitoare la recunoașterea procedurilor străine și cooperarea cu instanțele străine, sunt de competența tribunalului, prin judecătorul-sindic, precum și a reprezentantului român ...”;

– art. 18, art. 29, art. 40 și art. 46 alin. (2) din Legea nr. 14/2003 a partidelor politice (M. Of. nr. 25 din 17 ianuarie 2003), care stabilesc competența Tribunalului București în soluționarea cererilor referitoare la înregistrarea partidelor politice și a alianțelor politice, a cererilor privind reorganizarea partidelor politice și a cererilor privind dizolvarea judecătorească a acestora;

– art. 4 din Legea nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora (M. Of. nr. 396 din 11 iunie 2009), potrivit căruia: „(1) Persoanele condamnate penal în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989 pentru alte fapte decât cele prevăzute la art. 1 alin. (2) pot solicita instanței de judecată să constate caracterul politic al condamnării lor, potrivit art. 1 alin. (3). Cererea poate fi introdusă și după decesul persoanei, de orice persoană fizică sau juridică interesată ori, din oficiu, de parchetul de pe lângă tribunalul în circumscripția căruia domiciliază persoana interesată. [...] (4) Cererea este imprescriptibilă, fiind scutită de taxă de timbru, iar competența de soluționare aparține tribunalului, secția civilă, în circumscripția căruia domiciliază persoana interesată. Cererea se judecă în contradictoriu cu statul, reprezentat prin Ministerul Finanțelor Publice”;

– art. 286 din O.U.G. nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii (M. Of. nr. 418 din 15 mai 2006), potrivit căruia: „Procese și cererile privind acordarea despăgubirilor pentru repararea prejudiciilor cauzate în cadrul procedurii de atribuire, precum și cele privind executarea, nulitatea, anularea, rezoluțiunea, rezilierea sau denunțarea unilaterală a contractelor de achiziție publică se soluționează în primă instanță de către secția comercială a tribunalului în circumscripția căruia se află sediul autorității contractante”;

– art. 66 din O.U.G. nr. 54/2006 privind regimul contractelor de concesiune de bunuri proprietate publică (M. Of. nr. 569 din 30 iunie 2006), potrivit căruia: (1) *Soluționarea litigiilor apărute în legătură cu atribuirea, încheierea, executarea, modificarea și încetarea contractului de concesiune, precum și a celor privind acordarea de despăgubiri se realizează potrivit prevederilor Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările ulterioare. (2) Acțiunea în justiție se introduce la secția de contencios administrativ a tribunalului în a cărei jurisdicție se află sediul concedentului”;*

– art. 269 alin. (2) din Legea nr. 297/2004 privind piața de capital (M. Of. nr. 571 din 29 iunie 2004), potrivit căruia: „Instanța competentă să soluționeze cererea C.N.V.M. de inițiere a procedurii reorganizării judiciare și a falimen-

tului entităților autorizate este tribunalul în circumscripția căruia se află sediul respectivei entități”;

– art. 22 alin. (1)-(2) din Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public (M. Of. nr. 663 din 23 octombrie 2001), potrivit căruia: „(1) În cazul în care o persoană se consideră vătămată în drepturile sale, prevăzute în prezenta lege, aceasta poate face plângere la secția de contencios administrativ a tribunalului în a cărei rază teritorială domiciliază sau în a cărei rază teritorială se află sediul autorității ori al instituției publice. Plângerea se face în termen de 30 de zile de la data expirării termenului prevăzut la art. 7.

(2) Instanța poate obliga autoritatea sau instituția publică să furnizeze informațiile de interes public solicitate și să plătească daune morale și/sau patrimoniale”.

Recursuri în interesul legii: 1. Prin Decizia nr. VI /1999 (M. Of. nr. 636 din 27 decembrie 1999), Curtea Supremă de Justiție, Secțiile Unite, a admis recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, cu privire la aplicabilitatea dispozițiilor art. 35 din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, în cazul cererilor având ca obiect retrocedarea de bunuri imobile expropriate anterior intrării în vigoare a acestei legi și la participarea procurorului la judecarea cererilor de retrocedare a imobilelor expropriate, și a stabilit că: „1. Dispozițiile art. 35 din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică sunt aplicabile și în cazul cererilor având ca obiect retrocedarea unor bunuri imobile expropriate anterior intrării în vigoare a acestei legi, dacă nu s-a realizat scopul exproprierii.
2. La judecarea cererilor de retrocedare a imobilelor expropriate participarea procurorului nu este obligatorie”.

2. Prin Decizia nr. VIII/2000 (M. Of. nr. 84 din 19 februarie 2001), Curtea Supremă de Justiție, Secțiile Unite, a admis recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, cu privire la aplicarea dispozițiilor art. 2 pct. 1 lit. b) din Codul de procedură civilă în cazul soluționării cererilor având ca obiect partajarea bunurilor comune dobândite de soți în timpul căsătoriei, în cazul în care valoarea masei partajabile depășește suma prevăzută în acest text de lege, și a stabilit că: „Indiferent de valoarea masei partajabile, competența de a soluționa cererile având ca obiect partajarea bunurilor comune dobândite de soți în timpul căsătoriei revine judecătoriei atât în cazul în care aceste cereri au fost introduse concomitent cu acțiunea principală de desfacere a căsătoriei, cât și atunci când sunt formulate separat”.

3. Prin Decizia nr. II /2003 (M. Of. nr. 455 din 26 iunie 2003), Curtea Supremă de Justiție, Secțiile Unite, a admis recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, cu privire la aplicarea dispozițiilor art. 2 pct. 1 lit. b¹) din Codul de procedură civilă, referitoare la competența materială de soluționare a conflictelor de muncă, și a stabilit că: „În aplicarea dispozițiilor art. 2 pct. 1 lit. b¹) din Codul de procedură civilă tribunalului îi revine competența de a judeca, în fond, conflictele de muncă, cu excepția celor date prin lege specială în competența altor instanțe”.

4. Prin Decizia nr. LIII/2007 (M. Of. nr. 769 din 13 noiembrie 2007), Înalta Curte de Casație și Justiție, Secțiile Unite, a admis recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cu privire la aplicabilitatea dispozițiilor art. 35 din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, în cazul acțiunilor având ca obiect imobile expropriate în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, introduse după intrarea în vigoare a Legii nr. 10/2001, și a stabilit că: „Dispozițiile

art. 35 din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică se interpretează în sensul că:

Aceste dispoziții nu se aplică în cazul acțiunilor având ca obiect imobile expropriate în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, introduse după intrarea în vigoare a Legii nr. 10/2001¹.

5. Prin Decizia nr. XXIII /2007 (M. Of. nr. 123 din 15 februarie 2008), Înalta Curte de Casație, Secțiile Unite, a admis recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, referitor la natura juridică a acțiunii în regres exercitată de asigurător împotriva persoanelor culpabile de producerea unui accident și a stabilit că: „*Natura juridică a acțiunii în regres exercitate de asigurător (societate de asigurare) împotriva persoanelor culpabile de producerea unui accident este comercială, iar nu civilă*”.

Notă: Prin urmare, în raport de quantumul despăgubirilor pretinse de asigurător, competența în primă instanță aparține fie tribunalului (peste 100.000 lei), fie judecătoriei (până la 100.000 lei inclusiv).

6. Prin Decizia nr. LXXXV/2007 (M. Of. nr. 685 din 7 octombrie 2008), Înalta Curte de Casație și Justiție, Secțiile Unite, a admis recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cu privire la competența materială de soluționare a acțiunilor formulate împotriva înscrierii incidentului bancar la Centrala de Incidente și Plăți din cadrul Băncii Naționale a României și, în aplicarea art. 2 alin. (1) lit. a) raportat la art. 3 pct. 11 din Codul comercial a stabilit că: „*Acțiunile în anularea incidentelor de plăți înscrise în Fișierul național de incidente de plăți sunt de competența tribunalului, ca primă instanță*”.

Art. 2¹.^[1] Abrogat.

Art. 3.^[2] Curțile de apel judecă:

1. în primă instanță, procesele și cererile în materie de contencios administrativ privind actele autorităților și instituțiilor centrale;

2. ca instanțe de apel, apelurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de tribunale în primă instanță;

3. ca instanțe de recurs, recursurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de tribunale în apel sau împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de tribunale, care, potrivit legii, nu sunt supuse apelului, precum și în orice alte cazuri expres prevăzute de lege;

4. în orice alte materii date prin lege în competența lor.

Notă: A se vedea și:

– art. 19 din Legea nr. 21/1991 a cetățeniei române (republicată în M. Of. nr. 576 din 13 august 2010), potrivit căruia ordinul președintelui Autorității Naționale pentru Cetățenie de respingere a cererii de acordare sau redobândire a cetățeniei române poate fi atacat, în termen de 15 zile de la data comunicării, la Curtea

^[1] Art. 2¹ a fost abrogat prin Legea nr. 59/1993.

^[2] Art. 3 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 4 din O.U.G. nr. 138/2000, astfel cum acest punct a fost modificat ulterior prin art. I pct. 3 din Legea nr. 219/2005 [anterior Legii nr. 219/2005 o parte din dispozițiile art. 3 au mai suferit modificări prin O.U.G. nr. 58/2003, aprobată cu modificări prin Legea nr. 195/2004, precum și prin O.U.G. nr. 65/2004].

de Apel București, Secția contencios administrativ. Hotărârea curții de apel este definitivă și poate fi supusă recursului la Secția de contencios administrativ a Înaltei Curți de Casație și Justiție;

– art. 2 alin. (3) din Legea nr. 297/2004 privind piața de capital, potrivit căruia: *„Orice persoană fizică sau juridică, dacă se consideră vătămată în drepturile sale recunoscute de lege printr-un act administrativ sau prin refuzul nejustificat al C.N.V.M. de a-i rezolva cererea referitoare la un drept recunoscut de lege, se poate adresa în contencios administrativ la Curtea de Apel București”;*

– art. 9 din Legea nr. 21/1996 a concurenței (republicată în M. Of. nr. 742 din 16 august 2005), potrivit căruia acțiunile Consiliului Concurenței în anularea, în tot sau în parte, a actelor autorităților și instituțiilor administrației publice centrale sau locale care au condus la restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței sau prin care se solicită obligarea autorității sau instituției în cauză să emită un act administrativ sau să efectueze o anumită operațiune administrativă sunt de competența Curții de Apel București; art. 28 alin. (2) din Legea nr. 21/1996, potrivit căruia: *„reglementările Consiliului Concurenței pot fi atacate în contencios administrativ la Curtea de Apel București, în condițiile Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, cu modificările și completările ulterioare”;* art. 36 din Legea nr. 21/1996 care prevede, de asemenea, competența în primă instanță a Curții de Apel București în situația în care se atacă ordinul președintelui Consiliului Concurenței prin care se acordă puteri de inspecție inspectorilor de concurență, în temeiul cărora aceștia pot face inspecții inopinate și pot solicita orice fel de informații sau justificări legate de îndeplinirea misiunii; art. 37-38, potrivit cărora cererile de autorizare a inspectorilor de concurență de a proceda la inspecții în orice alte spații, inclusiv domiciliul, terenuri sau mijloace de transport aparținând conducătorilor, administratorilor, directorilor și altor angajați ai agenților economici sau asociațiilor de agenți economici supuși investigației se rezolvă prin încheiere de către președintele Curții de Apel București sau de către un judecător delegat de acesta;

– art. 68 din Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil (republicată în M. Of. nr. 828 din 9 decembrie 2008), potrivit căruia: *„acțiunea în restituirea bunului cultural care a părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene este introdusă de statul interesat la Curtea de Apel București împotriva posesorului sau detentorului bunului”.*

Art. 4. Înalta Curte de Casație și Justiție ^[1] judecă:

1. recursurile declarate împotriva hotărârilor curților de apel și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege;
2. recursurile în interesul legii;
3. ^[2] *abrogat*;
4. în orice alte materii date prin lege în competența sa.

Note: 1. A se vedea și:

– art. 9¹ și 21 din Legea nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului (...) (M. Of. nr. 196 din 13 martie 2008) care prevede competența Înaltei Curți de Casație și Justiție de a judeca contestația împotriva deciziilor

^[1] Deși în textul oficial este folosită sintagma „Curtea Supremă de Justiție”, în urma revizuirii Constituției denumirea instanței supreme a devenit „Înalta Curte de Casație și Justiție”, înlocuirea denumirii fiind făcută în tot cuprinsul Codului.

^[2] Pct. 3 al art. 4 a fost abrogat prin art. 1 pct. 6 din O.U.G. nr. 58/2003.

Biroului Electoral Central de admitere/respingere a protocoalelor de constituire a alianțelor electorale sau împotriva modului de formare și a componenței Biroului Electoral Central;

– art. 49 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii (republicată în M. Of. nr. 827 din 13 septembrie 2005), care prevede competența Înaltei Curți de Casație și Justiție de a judeca recursul împotriva hotărârilor secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii prin care s-a soluționat acțiunea disciplinară.

2. Competența secțiilor Înaltei Curți este stabilită prin art. 21 și urm. din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată (M. Of. nr. 827 din 13 septembrie 2005), cu modificările și completările ulterioare, astfel:

„Art. 21. Secția civilă și de proprietate intelectuală, Secția penală, Secția comercială și Secția de contencios administrativ și fiscal ale Înaltei Curți de Casație și Justiție judecă recursurile împotriva hotărârilor pronunțate de curțile de apel și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege. [...]

Art. 23. (1) *Secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție, în raport cu competența fiecăreia, soluționează:*

- a) *cererile de strămutare, pentru motivele prevăzute în codurile de procedură;*
- b) *conflictele de competență, în cazurile prevăzute de lege;*
- c) *orice alte cereri prevăzute de lege.*

(2) *Secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție soluționează și recursurile declarate împotriva hotărârilor nedefinitive sau a actelor judecătorești, de orice natură, care nu pot fi atacate pe nici o altă cale, iar cursul judecății a fost întrerupt în fața curților de apel.*

Art. 24. *Completele de 5 judecători soluționează recursurile și cererile în cauzele judecate în primă instanță de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție și judecă și alte cauze date în competența lor prin lege, precum și ca instanță disciplinară.*

Art. 24¹. *Completul de 5 judecători examinează admisibilitatea recursului în camera de consiliu, fără citarea părților. În cazul în care constată că cererea de recurs este formulată împotriva unei hotărâri care nu este supusă niciunei căi de atac, a unei încheieri care nu se atacă decât odată cu fondul, a unei hotărâri pronunțate în recurs sau în contestație în anulare, dispune, prin încheiere, respingerea cererii ca inadmisibilă.*

Art. 25. *Înalta Curte de Casație și Justiție se constituie în Secții Unite pentru:*

- a) *abrogat;*
- b) *soluționarea, în condițiile prezentei legi, a sesizărilor privind schimbarea jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție;*
- c) *sesizarea Curții Constituționale pentru controlul constituționalității legilor înainte de promulgare.*

Art. 26. *Dacă o secție a Înaltei Curți de Casație și Justiție consideră că este necesar să revină asupra propriei jurisprudențe, întrerupe judecata și sesizează Secțiile Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, care judecă cu citarea părților din dosarul a cărui judecată a fost întreruptă. După ce Secțiile Unite s-au pronunțat asupra sesizării privind schimbarea jurisprudenței, judecata continuă”.*

Art. 4¹. Competența ce revine instanțelor judecătorești în legătură cu arbitrajul reglementat de cartea IV aparține instanței care ar fi fost competentă să soluționeze litigiul în fond, în lipsa unei convenții arbitrale.

Titlul II. Competența teritorială

Art. 5. Cererea se face la instanța domiciliului pârâtului. Dacă pârâtul are domiciliul în străinătate sau nu are domiciliu cunoscut, cererea se face la instanța reședinței sale din țară, iar dacă nu are nici reședința cunoscută, la instanța domiciliului sau reședinței reclamantului.

Art. 6. Când pârâtul, în afară de domiciliul său, are în chip statornic o îndeletnicire profesională ori una sau mai multe așezări agricole, comerciale sau industriale, cererea se poate face și la instanța locului acelor așezări sau îndeletniciri, pentru obligațiile patrimoniale și care sunt născute sau care urmează să se execute în acel loc.

Art. 7. (1) Cererea împotriva unei persoane juridice de drept privat se face la instanța sediului ei principal.

(2) Cererea se poate face și la instanța locului unde ea are reprezentanță, pentru obligațiile ce urmează a fi executate în acel loc sau care izvorăsc din acte încheiate prin reprezentant sau din fapte săvârșite de acesta.

(3) Cererea împotriva unei asociații sau societăți fără personalitate juridică se face la instanța domiciliului persoanei căreia, potrivit înțelegerii dintre asociați, i s-a încredințat președinția sau direcția asociației ori societății, iar, în lipsa unei asemenea persoane, la instanța domiciliului oricărui dintre asociați. În acest din urmă caz, reclamantul va putea cere instanței numirea unui curator, care să reprezinte interesele asociaților.

Art. 8. (1) Cererile îndreptate împotriva statului, direcțiilor generale, regiilor publice, caselor autonome și administrațiilor comerciale se pot face la instanțele din capitala țării sau la cele din reședința județului unde își are domiciliul reclamantul.

(2)^[1] Când mai multe judecătorii din circumscripția aceluiași tribunal sunt deopotrivă competente, cererile în care figurează persoanele arătate în alin. (1) se introduc la judecătoria din localitatea de reședință a județului, iar în Capitală, la Judecătoria Sectorului 4.

Art. 9. Cererea îndreptată împotriva mai multor pârâți poate fi făcută la instanța competentă pentru oricare dintre ei; în cazul când printre pârâți sunt și obligați accesorii, cererea se face la instanța competentă pentru oricare dintre debitorii principali.

Art. 10. În afară de instanța domiciliului pârâtului, mai sunt competente următoarele instanțe:

1. în cererile privitoare la executarea, anularea, rezoluțiunea sau rezilierea unui contract, instanța locului prevăzut în contract pentru executarea, fie chiar în parte, a obligațiunii;

^[1] Alin. (2) al art. 8 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 59/1993.

2. în cererile ce izvorăsc dintr-un raport de locațiune a unui imobil, în acțiunile în justificare sau în prestațiune tabulară, instanța locului unde se află imobilul;

3. în cererile ce izvorăsc dintr-o cambie, cec sau bilet la ordin, instanța locului de plată;

4.^[1] *abrogat*;

5. în cererile izvorâte dintr-un contract de transport, instanța locului de plecare sau de sosire;

6. în cererile împotriva unei femei căsătorite care are reședința obișnuită, deosebită de aceea a soțului, instanța reședinței femeii;

7. în cererile făcute de ascendenți sau descendenți pentru pensie de întreținere, instanța domiciliului reclamantului;

8. în cererile ce izvorăsc dintr-un fapt ilicit, instanța în circumscripția căreia s-a săvârșit acel fapt.

Notă: 1. Ca urmare a consacării principiului constituțional al egalității sexelor [art. 4 alin. (2) din Constituția României, republicată], textul art. 10 pct. 6 trebuie considerat abrogat implicit.

2. Conform art. 7 alin. (1) din Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale, „*acțiunile izvorând dintr-un act de concurență neloială sunt de competența tribunalului locului săvârșirii faptei sau în a cărui rază teritorială se găsește sediul pârâtului sau inculpatului; în lipsa unui sediu, este competent tribunalul domiciliului pârâtului sau inculpatului*”.

Art. 11. (1) În materie de asigurare, cererea privitoare la despăgubiri se va putea face și la instanța în circumscripția căreia se află:

1. domiciliul asiguratului;

2. bunurile asigurate;

3. locul unde s-a produs accidentul.

(2) Alegerea competenței prin convenție este nulă dacă a fost făcută înainte de nașterea dreptului la despăgubire.

(3) Dispozițiile de mai sus nu se aplică în materie de asigurări maritime și fluviale.

Notă: A se vedea și Decizia Instanței Supreme, Secțiile Unite, nr. XXIII/2007, *supra*, nota 5 de sub art. 2.

Art. 12. Reclamantul are alegerea între mai multe instanțe deopotrivă competente.

Art. 13. (1) Cererile privitoare la bunuri imobile se fac numai la instanța în circumscripția căreia se află imobilele.

[1] Pct. 4 al art. 10 a fost abrogat prin art. 219 pct. 2 din **Legea nr. 71/2011**. Anterior acestei modificări, textul, până la 1 octombrie 2011, avea următorul conținut: „4. în cererile privitoare la obligații comerciale, instanța locului unde obligația a luat naștere sau aceea a locului plății;”.

(2) Când imobilul este situat în circumscripțiile mai multor instanțe, cererea se va face la instanța domiciliului sau reședinței pârâtului, dacă acestea se află în vreuna din aceste circumscripții, iar în caz contrar, la oricare din instanțele în circumscripțiile cărora se află imobilul.

Art. 14. În materie de moștenire, sunt de competența instanței celui din urmă domiciliu al defunctului:

1. cererile privitoare la validitatea sau executarea dispozițiilor testamentare;
2. cererile privitoare la moștenire, precum și cele privitoare la pretențiile pe care moștenitorii le-ar avea unul împotriva altuia;
3. cererile legatarilor sau ale creditorilor defunctului împotriva vreunuia dintre moștenitori sau împotriva executorului testamentar.

Art. 15. Cererile în materie de societate, până la sfârșitul lichidării în fapt, sunt de competența instanței locului unde societatea își are sediul principal.

Notă: A se vedea și art. 63 din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată (M. Of. nr. 1066 din 17 noiembrie 2004).

Art. 16. ^[1] Cererile în materia reorganizării judiciare și a falimentului sunt de competența exclusivă a tribunalului în circumscripția căruia se află sediul principal al debitorului.

Notă: A se vedea și: art. 8 din Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței (M. Of. nr. 359 din 21 aprilie 2006); art. 3 alin. (2) din O.G. nr. 10/2004 privind falimentul instituțiilor de credit (M. Of. nr. 84 din 30 ianuarie 2004), cu modificările și completările ulterioare; art. 36 din Legea nr. 503/2004 privind redresarea financiară și falimentul societăților de asigurare (M. Of. nr. 1193 din 14 decembrie 2004); art. 5 din Legea nr. 637/2002 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat în domeniul insolvenței (M. Of. nr. 931 din 19 decembrie 2002).

^[1] Art. 16 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 6 din O.U.G. nr. 138/2000.

Titlul III. Dispoziții speciale

Art. 17. Cererile accesorii și incidentale sunt în căderea instanței competente să judece cererea principală.

Art. 18. În cererile pentru constatarea existenței sau neexistenței vreunui drept, competența instanței se determină după regulile prevăzute pentru cererile având de obiect executarea prestației.

Art. 18¹.^[1] Instanța investită potrivit dispozițiilor referitoare la competența după valoarea obiectului cererii rămâne competentă să judece chiar dacă, ulterior investiției, intervin modificări în ceea ce privește cuantumul valorii aceluiași obiect.

Art. 19.^[2] Părțile pot conveni, prin înscris sau prin declarație verbală în fața instanței, ca pricinile privitoare la bunuri să fie judecate de alte instanțe decât acelea care, potrivit legii, au competență teritorială, afară de cazurile prevăzute de art. 13, 14, 15 și 16.

^[1] Art. 18¹ a fost introdus prin art. I pct. 7 din O.U.G. nr. 138/2000.

^[2] Art. 19 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 1 din Decretul nr. 649/1967.